

estas ĉiumonata gazeteto por Esperantistoj en Halifax-Dartmouth,
Upper Rawdon kaj aliloke en Nov-Skotio (kaj ankaŭ por la mondo).

Numero 246

Oktobro, 2006

Laborantoj:

Bob Williamson — Redaktoro, preskontrolisto

Stevens Norvell — kompostisto

Reni Porter — Presisto, enpoŝtigisto, kontisto

Sendu leterojn kaj artikolojn al:

Bob Williamson
329 Poplar Drive
Dartmouth, Nova Scotia
KANADO B2W 4K8
bob.williamson@ns.sympatico.ca

Sendu abon-monon al:
Reni Porter

71 RidgeValley Road
Halifax, Nova Scotia
KANADO B3P 2E5

Abona kosto por Kanado estas \$8, por Usono \$12, kaj por aliaj landoj estas \$20

☆☆

UNIVERSALA KONGRESO EN FLORENCO

Raporto de Unuafoja Kongresinto

La 91-a Universala Kongreso en la bela Toskana urbego estis la okazo de mia unua vojaĝo al Eŭropo. La angla, mia denaska lingvo, estas german-devena. Esperanto havas multajn latin-devenajn vortojn, kiel la itala. De komence, en la flughaveno en Romo, Esperanto helpis min legi la ŝildojn. Esperanto ne certigas la komprenon de la itala, sed ĝi estas paŝo en tiu direkto. Mi komprenis la akĉentojn de ĉiuj ĉe la kunvenoj. Antaŭe, mi nur duone kredis, ke la parolata lingvo funkcias tiel bone. Mi ne tute komprenis la komputilan ĵargonon (same kiel en la angla). Kelkaj kulturaj referaĵoj estis strangaj al mi, kaj kelkaj el la ideoj estis eĉ pli strangaj. Ŝajnas al mi, ke post oni atingas meznivelan lingvokapablon en Esperanto, oni povas sufiĉe bone funkcii. Nur la aliaj individuaj diferencoj nebulas niajn personajn ligojn.

La konferenco kaj preskaŭ ĉiuj kunvenoj estis nepublikaj. Mi ne certas pri kiu oni timis. Laŭ mia sperto, niaj malamikoj atakas kun moko, ne bomboj – eble nuntempe sekureco necesas por ĉiuj, ĉie. Multaj el la fakaj kunvenoj okazis samtempe. Do, post mia elekto inter du grupoj, mi ĉeestis por nur 10 minutoj kaj eksciis, ke tiu afero ne vere interesas min. Ekzemple, la unua kunsido de la ateistoj koncernis funkciulajn voĉdonojn, monon kaj aliajn organizajn aferojn. Mi ne estas ano de tiu grupo kaj ne intensas aliĝi. Do mi foriris de tiu ĉambro kaj iris al prelego pri la Renesanco. Tio estis malĝentila – interrompi per transiro al la pordo de la unua kunveno, kaj eniro por trovi seĝon en la alia. Mia senkulpiĝo estas, ke

multaj aliaj faris same, kaj mi deziris partopreni en ĉia riĉeco tie. La dua ateista kunveno traktis la sendia vivo kaj ideoj, kaj tio estis multe pli interesa. La kongresanoj estis plejparte maljunuloj; malgranda grupo de dudek-kelk-jaruloj estis tie, kaj preskaŭ neniu en siaj 30-aj aŭ 40-aj jaroj. Ofte, iu blank-harulo el la aŭskultantaro interrompis kunvenon kun pasia parolado. Esperantistoj, aparte la maljunuloj, estas pasiaj pri ideoj – eĉ pri etaj gramatikaj ideoj.

Mi rigardis la statuon de Davido en la centro de Florenco. Mi preskaŭ ne povis kredi, ke tio estis farita nur per la okuloj kaj la manaj iloj. La haŭto kun vejnoj – belega. Ĉiuj, kiujn mi renkontis kiuj jam vojaĝis en Eŭropo diris, ke norda Italio estas la plej bela, plej ĝuebla parto de Eŭropo. Mi ne vidis la aliajn eŭropajn landojn, sed Toskanio estas vere bela – precipe la pano. Se la UK estos en urbo plena de la artoj de jarmiloj, mi irus denove malgraŭ tio, ke la elspezo ja estus troa por mi.

La enloĝantoj de Florenco nomas sian urbon „Firenze.” Mi ne komprenas kial ĝi ne nomiĝas Firenzo en Esperanto. Ĉu tio estas elekto de la historia, latina nomo? Mi min demandas: ĉu aliaj geografiaj nomoj devenas de la historio anstataŭ la nuntempo? Antaŭe mi opiniis, ke la esperantaj nomoj de urboj estis esperantaj variaĵoj de la nomoj en la lokaj lingvoj. Ĉu tio estas nur portempa regulo?

— Reni Porter

LIBRO-FOIRO, 2006

Dum la pasintaj 12 jaroj, libro-amantoj pasigis la lastan dimanĉon de septembro ĉeestante libro-foiron en Halifakso, unu el kelkaj urboj en Kanado (ĉi-jare en Halifakso, Kitchener, Toronto, Kalgario kaj Vankuvero). „The Word on the Street” („La Vorto sur la strato”, mult-signifa esprimo en la angla) vere troviĝis meze de mezurba strato dum la unuaj jaroj en Halifakso, sed post pli ol unu pluvema dimanĉo sub tendoj kaj en apudaj butikaroj, la organizantoj trovis novajn lokojn en kajaj konstruaĵoj apud la haveno. Ĉi-jare, la foiro troviĝis en la nova, pli luksa kaja Ekspoziciejo de Cunard (pr. KaNARD), nomita por Samuel Cunard (1787-1865), sukcesa komercisto el Halifakso kiu famiĝis pro siaj pasaĝerŝipoj transatlantikaj. Por la sepa sinsekva jaro, ankaŭ la loka esperantistaro partoprenis ĉe la libro-foiro kun inform-tablo.

Kion oni supozeble povas vidi kaj sperti ĉe libro-foiro? Krom libroj ĉiaj kaj ĉie, oni kutime ĉeestas „Vorton sur la strato” por renkonti kaj aŭskulti multajn, plejparte lokajn verkistojn, trafoliumi la eldonaĵojn de lokaj eldonistoj, trovi bonaĉetaĵojn, kaj ekscii pri diversaj kulturaj agadoj kiuj rilatas al libroj kaj legado.

En tiu ĉi lasta kampo troviĝis ankaŭ la Esperanto-budo. Sur nia tablo estis ekzempleroj de diverstemaj esperantlingvaj libroj el la loka Libraro Ludovika por allogi la atenton de ĉiaj homoj. Oni povis vidi ekzemplerojn de *Winnie-la-Pu*, *Asterikso*, *Tinĉjo*, *La eta princo*, *La du turoj* de Tolkein, la *Sonetoj* de Ŝekspiro, la *Sankta Biblio*, poemaroj de William Auld, Kolomano Kalocsay kaj Eli Urbanová, kelkaj Krestomatioj, *PIV* kaj aliaj

Kim Keeble kaj Steĉjo Norvell malantaŭ nia ekspozicia tablo.

vortaroj, kaj diversaj aliaj libroj kaj gazetoj. Sur mureto videblis bildkartoj de multaj Universalaj Kongresoj, kaj kovertoj el foraj landoj. Kim Keeble montris sian kolektaĵon da fotoj pri esperantistoj de sia vivo. La sola libro aĉetebla ĉe ni estis *Esperanto en la moderna mondo*. Aliflanke de la ĉambrego troviĝis budo pri la gazeto *Walrus*, kaj oni afable donis ekzempleron de la plej lastatempa numero kun tiu longa artikolo pri Esperanto por montri al niaj vizitantoj. Estis ankaŭ multaj informiloj kaj broŝuroj por disdoni.

Kion ni esperis povi atingi? Nia celo estis informadi pri la internacia lingvo al homoj, kiuj jam interesiĝas pri libroj, kaj varbi ĉiun interesiton. Kutime ni atendis preterpasantojn kaj paroligis ilin kiam ni povis, ofte per la demando, „Ĉu vi jam scias pri Esperanto, la internacia lingvo?” De tempo al tempo, homo neniam antaŭe aŭdis pri ĝi, sed plejparte oni rekonis la nomon aŭ la ideon, eĉ pro la fakto ke ili memoris nin de pasinta jaro. Iuokaze, ni povis denove aŭ por la unua fojo doni informon pri la bona lingvo. Kion oni kutime pensas pri ni? Kompreneble ekzistas unu du kontraŭuloj, sed plejparte ni havas kaj faras amikojn. Kelkaj eĉ ekinteresiĝis kaj forprenis ekzempleron de la unua leciono de 12-leciona perpoŝta kurso. Ĉi-jare, Kim Keeble jam ricevis kvar plenigitajn unuajn lecionojn dum la unua semajno post la foiro. Tio ŝajnas nia plejbona rezulto ĝis nun, kaj oni esperas povi gajni novajn grupanojn. Sed eble ni nur vekis latentan intereson, kiu esprimiĝos post jaroj. Oni neniam povas esti certa pri tio.

Kiel antaŭe, nia eta grupo pagis entute 186 dolarojn por ĉeesti la 6-horan ekspozicion. Tio estas nia ĉefa ĉiu-jara publika inform-agado por krei esperantistojn. Ni renkontis multajn homojn, kaj ni semis. Ni semas kaj semas...

DE KIU MI MULTE LERNIS

Ŝia nomo estis „Fräulein Emerson”. Ŝi instruis la germanan kaj ofte ĉarme risis¹. Estis mia privilegio esti ŝia studanto en la tria jaro de mia lernado de la lingvo. La sceno de mia rakonto estas eta kolegio en antaŭurbo de Ĉikago. Estis tiam tempo de milito, kaj kvankam mi fakte estis en la armeo, pro la volontuliĝo je la aĝo de 18 jaroj, oni permesis min fini la studjaron kvazaŭ civitano. La klaso estis eta, nur kvar studentinoj kaj mi. Ili nomis min „**unser Mann**”².

La studado ne estis laboro. Oni legis la germanan por plezuro, kaj pro tio ke nia kono pri la legmaterialo plaĉus al Fräulein Emerson. Se la hejmtasko estis lerni ion parkere, ni ĝoje faris tion, anticipante vidi la rison ĉe ŝia vizaĝo.

Preskaŭ ĉiutage ni devis parkerigi novan **Sprichtwort**³. Mi neniam forgesos: „**Aller Anfang ist schwer**”⁴ kaj „**Übung macht den Meister**”⁵. Ni ĉiam anticipis montri al Fräulein Emerson kiom bone ni faris nian hejmtaskon.

Jen kaj jen ni kantis germanlingve. Fräulein Emerson ludis la fluton. Eĉ hodiaŭ la vortoj de kelkaj kantoj restas kun mi. Kaj ni parkere lernis poemojn. Tiuj kantoj kaj poemoj kiujn ni lernis por Fräulein Emerson donis al ni por ĉiam modelajn frazojn kaj vortojn uzatajn en kunteksto.

En tempo de milito oni instruas nin malami la malamikon. Kaj efektive teruraj aferoj okazis, eĉ ambaŭflanke. Sed la germanoj en la mondo de Fräulein Emerson estis tute neriproĉindaj. Mi konatiĝis kun ili pere de la germanaj teatraĵoj, la ŝercoj, la, ni diru, Spriktvortoj⁶, la kantoj kaj la poezio kiun ni lernis en la klasĉambro de Fräulein Emerson.

— Steĉjo

¹ neologismo (el la latina, „risus”): lipparkigi, rideti. Tio kion ni nomas „rideto” vere ne estas rideto, kaj ĝi povus esti eĉ ega.

² nia viro

³ proverbo

⁴ Ĉiu komenco estas malfacila.

⁵ Ekzercado kreas la majstron.

⁶ Mi promesas neniam refoje uzi ĉi tiun neologismon!